

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Oppimiskäsitykset

KTKP010 Oppiminen ja ohjaus

Ulla Maija Valleala

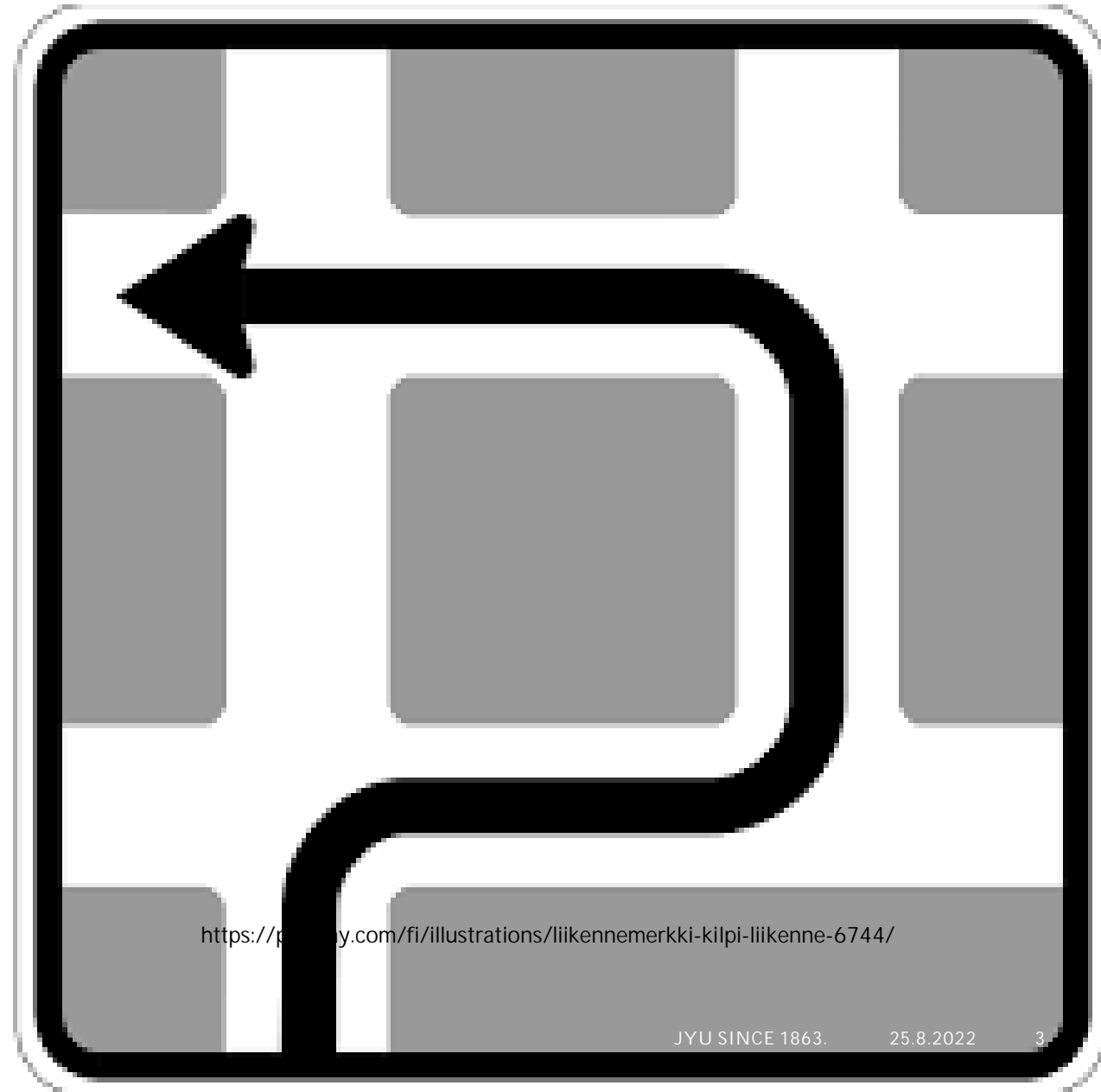
29.8.2022

Luennon sisältö

- Johdattelua
 - kasvatustieteen perusopintoihin
 - KTKP010 Oppiminen ja ohjaus –jaksoon
 - oppimiskäsityksiin
- Behavioristinen oppimiskäsitys
- Kognitiivinen oppimiskäsitys
- Kokemuksellinen oppiminen
- Sosiokonstruktivistinen/sosiokulttuurinen oppimiskäsitys
- Yhteenveto, tehtäviä, lähteet

Johdattelu

Ilmiölähtöinen opiskelu kasvatustieteen perusopinnoissa

- Ilmiölähtöisessä opiskelussa lähtökohtana ovat todellisen maailman ilmiöt, joita tutkitaan aidossa ympäristössään arkikokemuksia ja teoreettista tietoa yhdistäen.
- Oppimisen, kasvatuksen ja koulutuksen ilmiöt lähtökohtana kasvatustieteen opiskelussa. Niitä tarkastellaan monista eri näkökulmista.
- Mitä asiantuntijuutta ja osaamista kasvatustieteen alan asiantuntija tarvitsee nyt ja tulevaisuudessa?

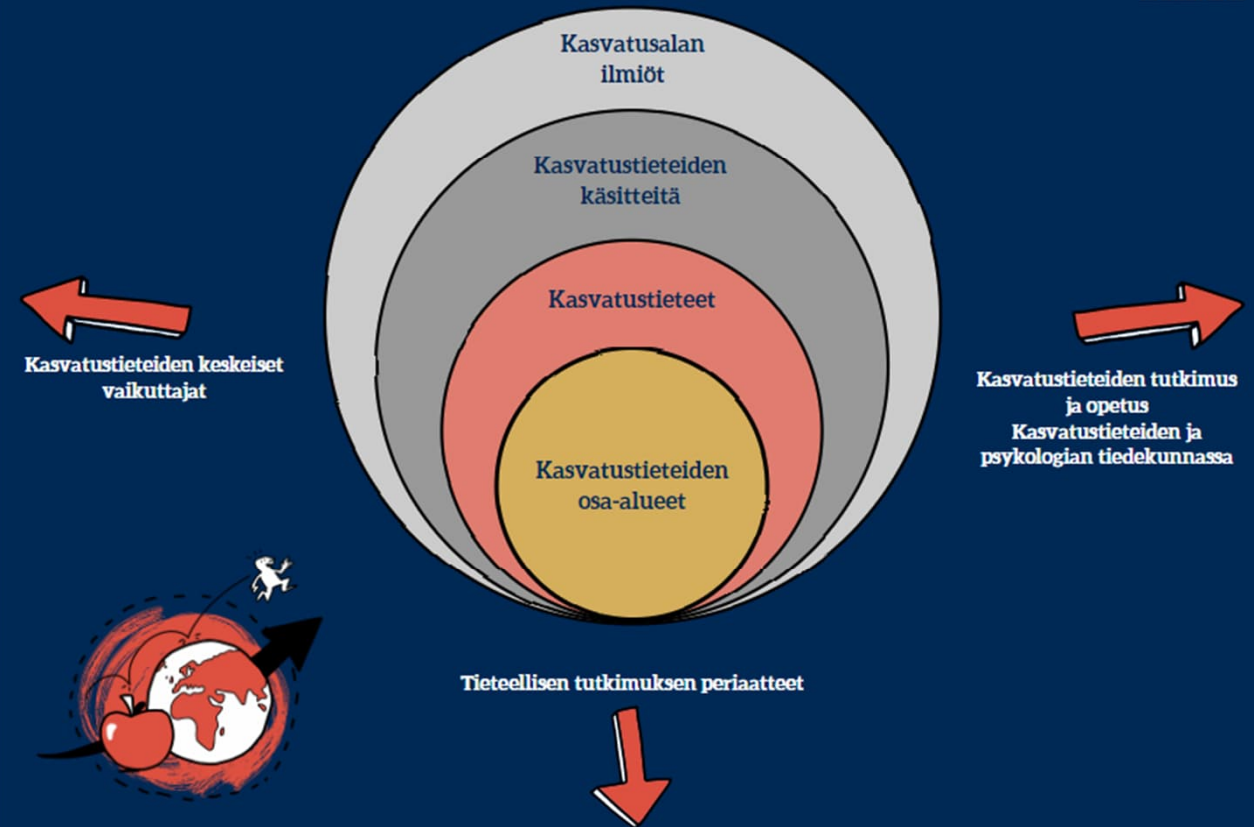
Kasvatustieteen opinnoissa ilmiöitä tarkastellaan kasvatustieteiden käsitteiden ja niiden tuottaman tutkimustiedon avulla.

Tutustu kasvatustieteisiin:

edumap.jyu.fi

Tervetuloa
tutustumaan
kasvatustieteisiin!

Kasvatustieteet osana tieteiden kenttää

Millainen tieteenala kasvatustiede on? Retkeile kasvatustieteiden kartalla ja perehdy kasvatustieteisiin ja kasvatustieteelliseen tutkimukseen. Kasvatustieteiden kartta kuvaa myös Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden opetusta ja tutkimusta.

Kasvatustieteen opiskelua ilmiölähtöisesti

Kasvatuksen ja oppimisen ilmiöitä ->
Kasvatustieteen opinnoissa opiskeltavat ja
tutkittavat ilmiöt

- Oppiminen ja ohjaus
- Vuorovaikutus ja yhteistyö
- Kasvatus, yhteiskunta ja muutos
- Tieteellinen ajattelu ja tieto
- Osaaminen ja asiantuntijuus

Kasvatustieteen osa-
alueita, esim.

- Kasvatuspsykologia
- Kasvatussosiologia
- Kasvatuksen historia
- Kasvatusfilosofia
- Didaktiikka

Eri "kasvatustieteitä",
esim.

- Varhaiskasvatustiede
- Aikuiskasvatus

KTKP010 Oppiminen ja ohjaus (5 op) -opintojakson tavoitteet ja sisällöt

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- osaa tarkastella omia näkemyksiään jatkuvasta oppimisesta ja ohjauksesta kytkemällä niitä tutkimukseen perustuviin käsitteisiin ja näkökulmiin
- hahmottaa oppimisympäristöjen laaja-alaisuuden ja moninaisuuden
- osaa tarkastella oppimisympäristöjä ja oppimisprosesseja erilaiset oppijat huomioiden
- tuntee oppimisen arvioinnin erilaisia periaatteita ja ymmärtää arvioinnin merkityksen jatkuvan oppimisen tukemisessa
- tiedostaa omia arvojaan ja omaa vastuutaan tulevana kasvatusalan asiantuntijana
-

Sisältö:

- oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöt elämänkulun eri vaiheissa
- erilaisten oppijoiden huomioiminen oppimisessa ja ohjauksessa
- oppimiskäsitykset ja niiden merkitys pedagogiikassa
- oppimisen ja osaamisen arvioinnin erilaiset periaatteet
- omien arvojen ja käsitysten reflektointi kasvatusalan asiantuntijana

- Tämän luennon tavoitteet ja sisältö alleviivattuna

Oppiminen ja ohjaus -jakson kirjallisuus

Kaikille yhteinen kirjallisuus:

- 1. Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M.-K. 2016. Kasvatuspsykologia (3. uud. p.). PS-kustannus. (saatavana myös e-kirjana) JA
- 2. Englanninkielinen tieteellinen artikkeli, joka tarkennetaan opintojaksolla.

Lisäksi muuta kirjallisuutta ja materiaalia opetusohjelmassa tarkennettavalla tavalla

- 1. Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen, P. (toim.) 2017. Valloittava varhaiskasvatus. Tampere: Vastapaino.
- 2. Lonka, K. 2015. Oivaltava oppiminen. Otava.
- 3. Nurmi, J. ym. 2006 (tai uudempi painos). Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. (saatavana myös e-kirjana)
- 4. Puukari, S., Lappalainen, K. & Kuorelahti, M. (toim.) 2017. Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena. PS-kustannus. (saatavana myös e-kirjana)
- 5. Woolfolk, A. 2007 (tai uudempi painos). Educational Psychology. Boston (Mass.): Allyn & Bacon. (saatavana myös e-kirjana)

Opintojakson kirjallisuutta hyödynnetään tehtävässä soveltuvin osin. Tämä tarkoittaa sitä, että valitset kirjallisuusvaihtoehdoista vähintään kaksi teosta, joiden sisällöt soveltuvat parhaiten oppimistehtävääsi. Voit käyttää halutessasi lisälähteitä, mutta opintojakson kirjallisuus on pääosassa.

Oppiminen ja ohjaus -jakson luennot

Paikka	Pvm	Klo	Luennoitsija	Luennon aihe
Ag A102 Auditorio 1	29.8.	12:30-14:00	Ulla Maija Valleala	Opintojakson orientaatio, oppimiskäsitykset
Ag A102 Auditorio 1	5.9.	12:30-14:00	Eija Hanhimäki ja Kaisu Peltoperä	Oppiminen elämänkaaren eri vaiheissa
Ag A102 Auditorio 1	12.9.	12:30-14:00	Mirja Tarnanen	Oppimisen arvioinnin erilaiset menetelmät
Ag A102 Auditorio 1)	19.9.	12:30-14:00	Eija Pakarinen ja Jenni Salminen	Oppiminen ja vuorovaikutus
Ag A102 Auditorio 1	26.9.	12:30-14:00	Eija Pakarinen	Paneelikeskustelu; luennoitsijat

Pohdintaa yksin ja/tai keskustelu pienryhmissä (n. 5 min.) Tämänhetkisiä ajatuksiasi oppimisesta

Miten määrittelisit oppimisen? / Mitä oppiminen sinun mielestäsi on?

Voit kirjoittaa määritelmäsi Padlettiin, osoite:
urly.fi/12oN

Oppimiskäsityksen kaksi merkitystä

1. Yksilöllinen käsitys siitä, mitä oppiminen on
 - Kokemuksen ja oppimisen tulosta
 - Oppimisen ohjaajan oppimiskäsitys → ohjaamis- ja opettamiskäytänteet (mm. Gibbs & Coffey 2004)
 - → oman oppimiskäsityksen tiedostaminen, arviointi, jalostaminen, muokkaaminen
2. Tieteelliseen tutkimukseen perustuva käsitys ja ymmärrys oppimisesta
 - Oppimiskäsitykset erilaisia näkökulmia oppimiseen
 - Tämän luennon tarkoitus: johdattelu, kokonaiskuva

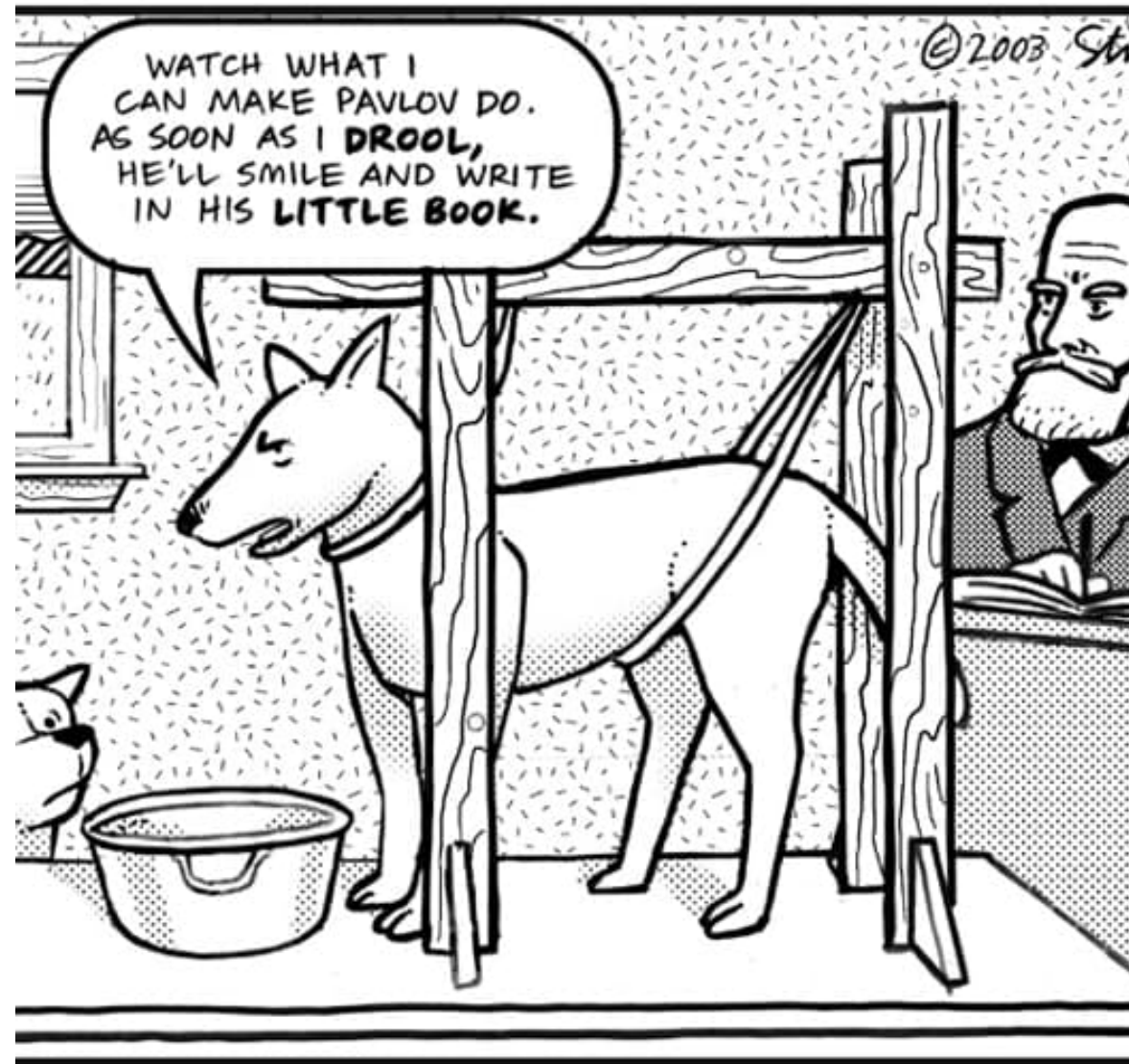
Oppiminen ja ohjaus –ilmiön kuvaus

Oppiminen ja ohjaaminen muodostavat monikerroksisen ilmiökokonaisuuden. Sitä voidaan tarkastella monenlaisten käsitteiden ja teorioiden avulla yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan tasolla sekä niiden välisessä vuorovaikutuksessa. Tarkastelun lähtökohtana on oppijoiden ja oppimisprosessien moninaisuus, mistä seuraa myös oppimisen ohjaamisen monitahoinen luonne.

Tämän ilmiökokonaisuuden ymmärtämisessä oppimisen ja ohjaamisen filosofiset ja eettiset lähtökohdat, kuten ihmis-, tiedon- ja oppimiskäsitykset, ovat tärkeitä. Ne toimivat pohjana oppimisen ohjaajan omille teoreettisesti perustelluille pedagogisille ratkaisuille. Jatkuva, oppimista ja osaamista ohjaava arviointi ja osallisuus kasvatuksessa, koulutuksessa ja työssä ovat esimerkkejä siitä, miten ihmis-, tiedon- ja oppimiskäsitykset vaikuttavat pedagogissa ratkaisuihin.

Oppiminen on elinikäinen vuorovaikutteinen prosessi, joka ulottuu kaikille elämän alueille, kuten kotiin, harrastuksiin, varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja työelämään. Oppimista tapahtuu niin kasvokkain kuin digitaalisissa ympäristöissä. Oppiminen on aina kontekstisidonnaista ja edellyttää siten toimintaympäristön ja tilannekohtaistentekijöiden ymmärtämistä. Oppijoiden yksilöllisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden tunnistaminen ja huomioiminen ovat tärkeitä oppimisessa ja oppimisen ohjaamisessa kuten esimerkiksi esteettömien sekä hyvinvointia ja osallisuutta edistävien oppimisympäristöjen rakentamisessa.

BEHAVIORISTINEN OPPIMISKÄSITYS

BEHAVIORISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Behavioristisiin/ empiristisiin oppimisteorioihin perustuva tai niiden mukainen näkemys oppimisesta
- Oppiminen on ulkoisesti havaittavaa käyttäytymisen muutosta
- Oppiminen on reagoimista ja sopeutumista ulkoisiin ärsykkeisiin
- Oppimisteorioita:
 - Klassinen ehdollistuminen
 - tunnetilojen yleistyminen
 - Välineellinen ehdollistuminen
 - yritys–erehdys –oppiminen
 - Oppimista ohjataan (välittömän) palautteen avulla
- Lehtinen, Vauras & Lerkkanen 2016, luku 2
- Woolfolk 2016: Behavioral views of learning

Sosiaalisen oppimisen teoria (Bandura)

- Woolfolk: Social cognitive theory
- Mallioppiminen: oppiminen havainnoimalla ja jäljittelemällä muita
- Usein kohteena on sosiaalisesti arvostettu ja yksilölle tärkeä henkilö, esim. opettaja
- Sijaisvahvistaminen: oppiminen toisen ihmisen (vertaisen) saamasta palautteesta
- Kielen, tapojen ja asenteiden tahaton oppiminen
- Oppimisen ohjaaja toimii tarkoituksellisesti:
 - mallina
 - sijaisvahvistajana – vahvista toivottua käytöstä!

Behavioristinen oppimisteorian soveltaminen ohjauksessa ja opetuksessa (Woolfolk 2016; Lehtinen ym. 2016)

Edelleen kannatettavia:

- Selkeät tavoitteet, eteneminen osatavoitteiden kautta
- Lämmin, kannustava, turvallinen ilmapiiri -> assosioituu oppimiseen, "sammuttaa" mahd. aiemmat oppimiseen assosioituneet kielteiset tunteet
- Vahvista (=kiitä) toivottua käytöstä
- Ohjaajana olet malli (Bandura)

Behaviorismin "vanhentunut" ihmis- ja tietokäsitys:

- "Ihminen on tyhjä taulu"
- Tiedon siirtyminen sellaisenaan pieninä palasina opettajasta oppijaan

Behavioristinen oppimisteoria -> käyttäytymistä ohjataan välittömän ulkoisen palautteen avulla

- YLE 26.9.2019: <https://yle.fi/uutiset/3-10980519>

Naurun kiljahdukset ja "Hippa!"-huudot raikuvat syksyisessä aamussa. Alakoulun oppilaat juoksentelevat välitunnilla koulun pihalla. Yhtä oppilasta ei kuitenkaan oteta mukaan leikkiin. Kaksi lasta huomaa tilanteen ja puuttuu siihen.

Myös opettaja huomaa kiusaamisen. Välitunnin jälkeen tilanne puretaan luokassa yhdessä, ja kiusaamiseen puuttuneet oppilaat saavat hyvästä käytöksestä palkinnoksi muovihelmiä.

Edellä kuvailtu tilanne on keksitty, mutta lähes samanlainen on tapahtunut ihan oikeasti välitunnilla Aittakorven koulussa Kotkassa. 2A-luokan luokanopettaja *Henna Kalima* kertoo palkinneensa oppilaita kiusaamiseen puuttumisesta.

Palkintohelmet otetaan luokan yhteisestä helmipurkista. Kun helmipurkki on tyhjä, koko luokka saa yhteisen isomman palkinnon.

–Suosituimpia palkintoja ovat nyyttärit, elokuvan katseleminen tai pehmolelupäivä, Kalima kertoo...

– Helmiä saa esimerkiksi hyvästä käytöksestä ruokalassa, avuliaisuudesta ja koko luokan onnistuneesta oppitunnista.

KOGNITIIVINEN OPPIMISKÄSITYS

- Kognitiivinen oppimiskäsitys = kognitiivisiin oppimisteorioihin perustuva tai niiden mukainen näkemys oppimisesta
- Kognitiivisia (tiedollisia) prosesseja: havaitseminen, muistaminen, ajattelu, motivoituminen, ongelmanratkaisu, metakognitio ("ajattelun ajattelu")
- Oppiminen on:
 - sisäisten tietorakenteiden kehittymistä, muutosta, uudelleen jäsentymistä
 - skeema
 - tietoedustus
 - (käsitteiden) ymmärtämistä
 - ongelmanratkaisua

(Lehtinen ym. 2016, luvut 3–5, 7, 8; Woolfolk 2016 Cognitive views of learning, Complex cognitive processes)
Murtonen & Lehtinen 2020)

Kognitiivisen näkemyksen mukaan tärkeitä piirteitä oppimisessa

- merkityksellinen, merkityksiä luova oppiminen
- oppijan aktiivisuus, toimijuus, autonomia
- aiemman tiedon aktivointi, uuden tiedon yhdistäminen aiempaan: *assimilaatio*
- aiemman tietorakenteen jäsentyminen uudelleen: *akkomodaatio*
- oppijan ja ohjaajan käsitykset ja uskomukset tiedosta, oppijasta, oppimisesta, opettamisesta

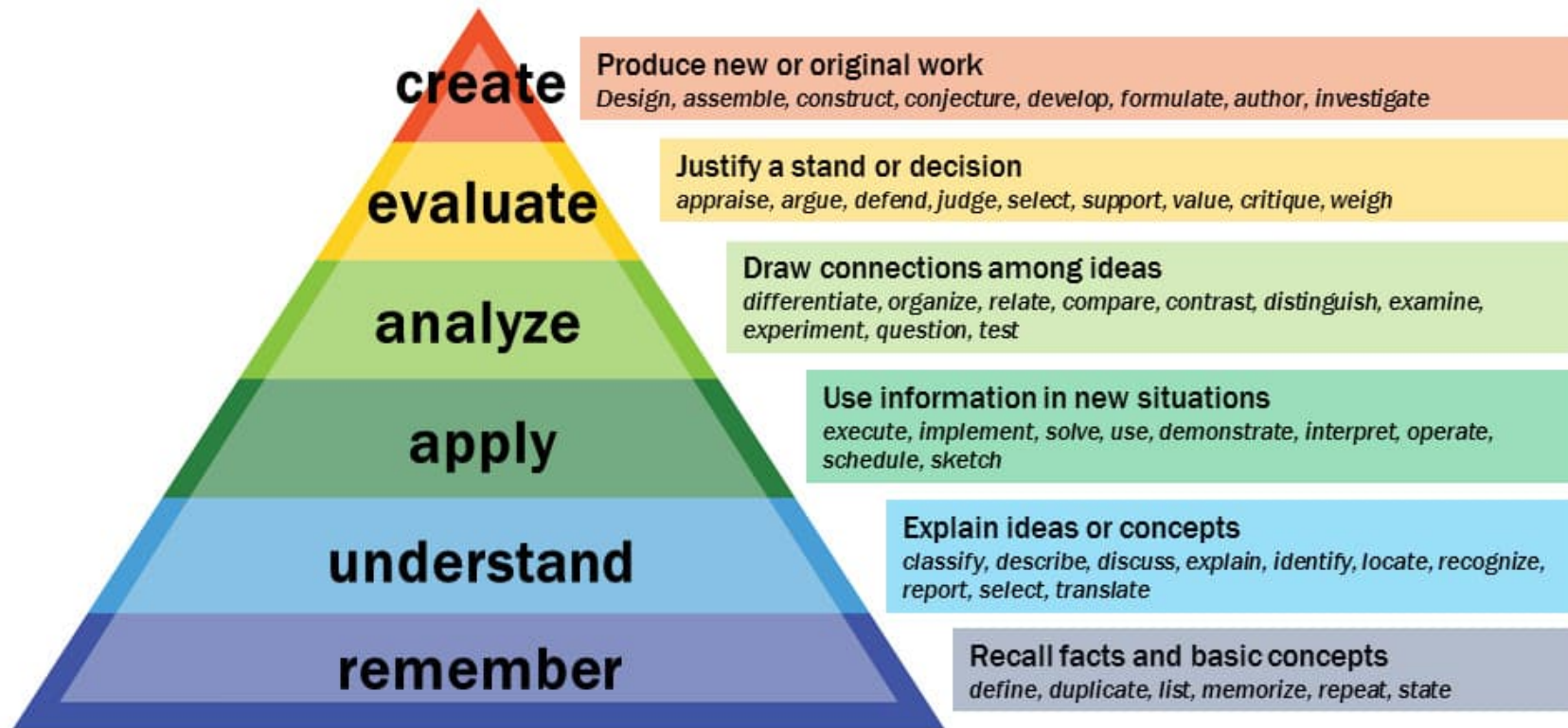
- Huom.: pysyviä oppimistyyplejä (esim. visuaalinen, auditiivinen jne.) Ei ole tutkimuksissa havaittu

- Woolfolk, 2016: Cognitive views of learning, Complex cognitive processes; Murtonen & Lehtinen 2020

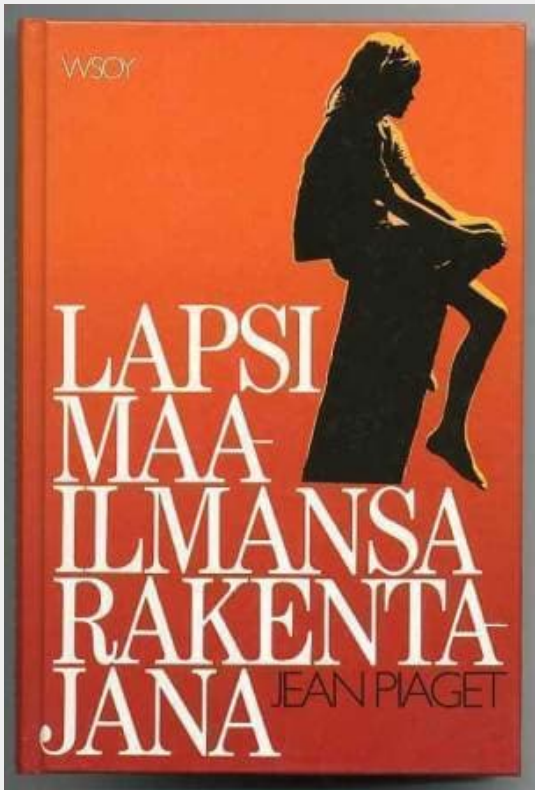
Bloomin (1956) taksonomia opetuksen suunnittelun ja arvioinnin työkaluna (esim. Woolfolk 2016, 563)

Bloom's Taxonomy

Jean Piaget'n teoria lapsen kognitiivisesta kehityksestä

- Kehityksellinen näkökulma oppimiseen, lukeutuu myös konstruktivistiseen lähestymistapaan
- Kehityksen myötä ajattelun rakenteet muuttuvat laadullisesti, lapsi on aktiivinen ja vie omalla toiminnallaan kehitystä eteenpäin
- vertaisryhmän merkitys: sosiokognitiivinen konflikti
- Kognitiiviset rakenteet muuttuvat toiminnan kautta, monimutkaistuvat ja tulevat johdonmukaisemmiksi
- Lapsen ja aikuisen ajattelun ja maailman hahmottamisen logiikan laadulliset erot
- <https://www.youtube.com/watch?v=lhcgYgx7aAA>
- Woolfolk 2016, Lehtinen ym. 2016

Ajattelun kehitysvaiheet – Piaget (Woolfolk 2016):

sensomotorinen kausi (0-2 v.)	<ul style="list-style-type: none">- toiminnallisten skeemojen kehittyminen havaintojen ja kokemusten perusteella- esineiden pysyvyyden ymmärtäminen
esioperationaalinen kausi (2-7 v.)	<ul style="list-style-type: none">-symbolien käyttö, muistaminen-säilyvyyden heikko ymmärtäminen-egosentrisyys
konkreettisten operaatioiden kausi (7-11 v.)	<ul style="list-style-type: none">-pystyy ottamaan huomioon useita tekijöitä samanaikaisesti-käänteisyyden ymmärtäminen, kyky luokitella ja järjestää-toisen perspektiivin huomioon ottaminen
formaalien operaatioiden kausi (11-12 v. - aikuisuus)	<ul style="list-style-type: none">-ajattelu irtoaa konkreettisista kokemuksista-abstrakti ajattelu

Piaget'n teorian täydennys: aikuisiän ajattelu

- postformaalien operaatioiden vaihe, reflektiivinen ajattelu, dialektinen ajattelu (mm. Kallio; Pascual-Leone & Irwin; Perry)
- kyky sisällyttää ajatteluun vastakohtaisuuksia ja käytännön realiteetteja
- dualistisesta tietokäsityksestä relativistiseen
- -> kontekstuaalinen integratiivinen ajattelu, viisaus (Kallio 2020)

Kertaus ja pohdinta:

- Behavioristinen näkökulma: oppiminen on ulkoisesti havaittavaa käyttäytymisen muutosta
- Kognitiivinen näkökulma: oppiminen on tiedon ja ymmärryksen kehittymistä, muutosta ja uudelleen jäsentymistä
- Tunnistatko näiden oppimiskäsitysten mukaisia ajatuksia oppimisesta omassa määritelmässäsi?

Kokemuksellinen oppiminen

- särökokemukset
- reflektio

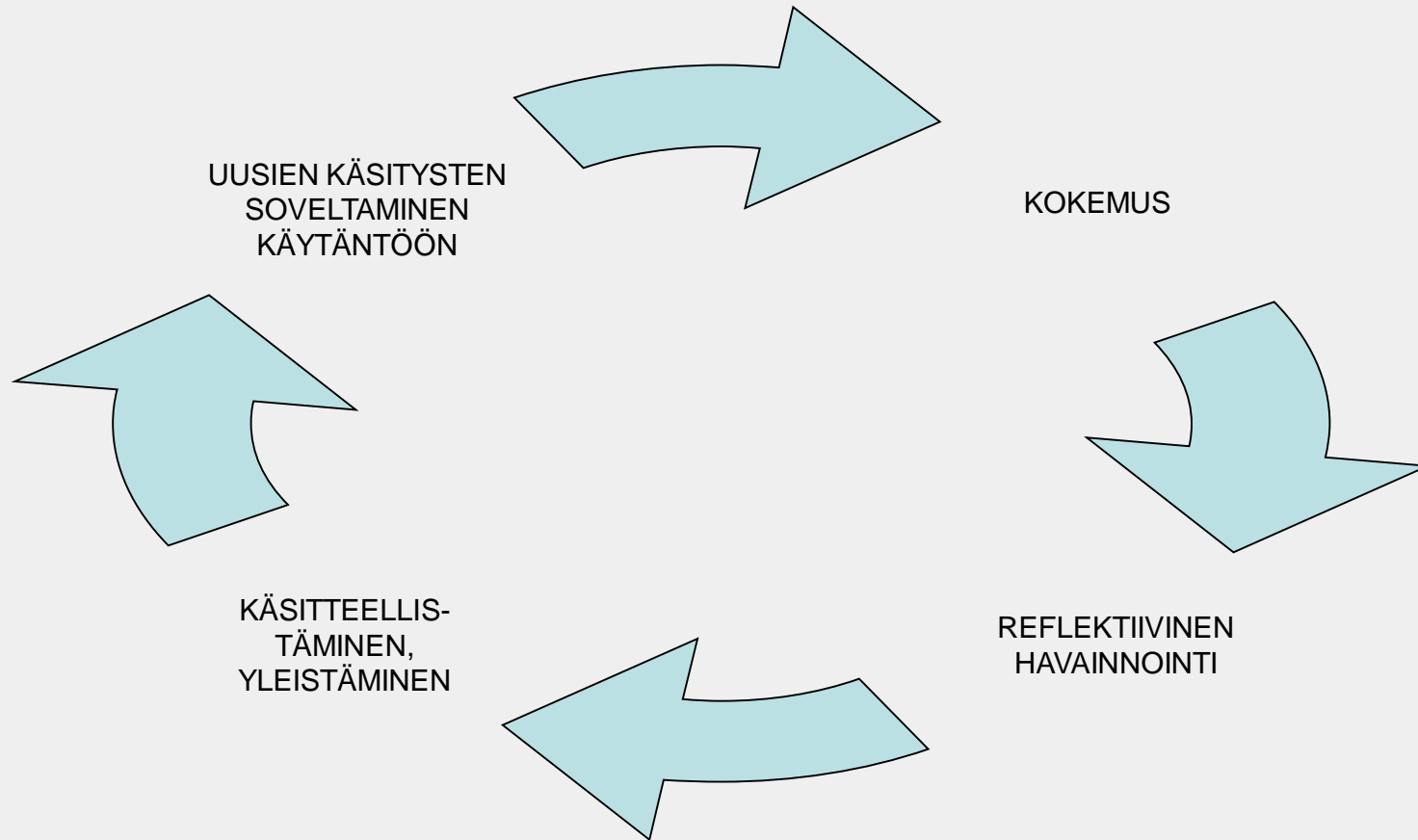
Kokemuksellisen oppimisen teoriat

- Kehityksellinen näkökulma oppimiseen
- Oppimisen piirteet yhdistyvät aikuisen (kehityksen) piirteisiin ja aikuisen rooliin yhteiskunnassa
- Kokemuksen keskeisyys oppimisprosessissa

Valleala 2007

Kolb: Kokemuksellisen oppimisen sykli

Särökokemus oppimisessa

Mikä on särö?

- "Säröt hämmentävät, herättelevät, ravistelevat ja pakottavat katsomaan omia tuttuja ja turvallisia ajattelu- ja toimintatapoja ... uudella tavalla. Jatkuvuus ja eheys ovat uhattuina! Säröjen tarkoituksena on itselle yllätyksellisten elementtien etsiminen." (APO-opintojen opetussuunnitelma)
- "Säröt häiritsevät arjen rutiineja ja tuttua, turvallista elämäntapaa – rikkovat totuttua ajattelu- tai toimintatapaa...tuntuvat kokonaisvaltaisina tuntemuksina ja aiheuttavat epämukavuutta (epävarmuus, hämmennys, ahdistus, ärtyminen jne.) (Malinen)
- "...the disjuncture is caused by an inability to take the sensation for granted: we cannot give it meaning or we are unsure about the meaning we give it" (Jarvis: Learning from everyday life).

REFLEKTIO kasvatusalan asiantuntijan toimintatapana

- Kasvatusalan asiantuntijaksi opitaan refleктоimalla omaa toimintaa
- Schön (1983): Reflektio = oman kokemuksen kriittistä tarkastelua tavoitteena lisätä ymmärrystä ja kehittää toimintaa
 - Reflection in action – reflektio toiminnan aikana
 - Reflection on action – omaa toimintaa reflektoidaan tilanteen jälkeen
- Brookfield (1998): Tiedostamattomien perusoletusten kriittinen reflektio
 - Menetelmiä: oman oppimiselämäkerran kirjoittaminen, oppilaiden / ohjattavien palaute, kollegat kriittisenä peilinä, teoriakirjallisuus

Gibbsin (1988) reflektiomalli

- 1) Tilanteen kuvaus: mitä tapahtui?
- 2) Millaiset olivat tunteesi ja reaktiosi?
- 3) Arvioi kokemustasi: mikä kokemuksessa oli hyvää, mikä huonoa?
- 4) Analysointi: millaisia merkityksiä voit antaa tilanteelle? Mitä todella tapahtui? Miten muut kokivat tilanteen? Ovatko kokemuksenne erilaisia vai samanlaisia?
- 5) Yleiset johtopäätökset : Mitä voi yleisellä tasolla päätellä kokemuksesi arvioinnin ja analysoinnin perusteella?
- 6) Omaa toimintaa koskevat johtopäätökset: Mitä johtopäätöksiä voi tehdä omista ainutlaatuisista ja persoonallisista toimintatavoistasi?
- 7) Henkilökohtainen toimintasuunnitelma: Miten muutat toimintaasi jatkossa vastaavanlaisessa tilanteessa? Mitä olet oppinut ja millaisen suunnitelman teet jatkoa varten oppimasi perusteella?

Sosiokonstruktivistinen/ sosiokulttuurinen oppimiskäistys

Konstruktivismi, konstruktivistinen oppimiskäsitys

- Konstruktivistinen tietokäsitys (Tynjälä 1999)
 - Tieto ei siirry vaan rakentuu yksilön aktiivisen toiminnan tuloksena (yksilökonstruktivismi) ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa (sosiaalinen konstruktivismi)
- Konstruktivistinen oppimiskäsitys (mm. Rauste-von Wright 2003)
 - Oppijan aktiivisuus oppimisen edellytys
 - Opettajan rooli: oppimisympäristön rakentaminen oppimista edistäväksi
 - Perustuu kognitiiviseen oppimiskäsitykseen, mutta käsitteenä laajempi "sateenvarjotermi"
 - Soveltaminen opetuksessa mm.:
 - oppijälähtöisyys
 - yhteisöllinen oppiminen (Lehtinen ym. 2016, 269–278)
 - autenttinen oppiminen
 - oman oppimisen ohjaaminen ja arviointi: elinikäisen oppimisen taidot (Lehtinen ym. 2016, 185–222)

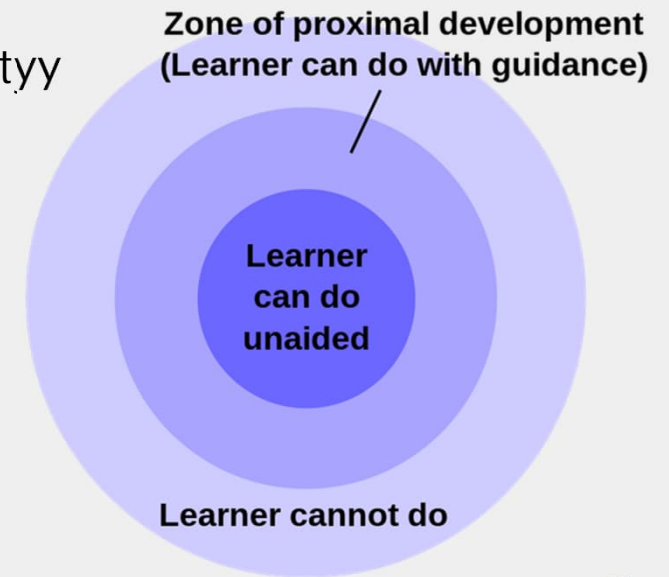

www.shutterstock.com · 665608819

Vygotskyn teoria kognitiivisten toimintojen historiallisesta ja kulttuurisesta määräytymisestä (Woolfolk 2016, 82–92)

- "Ulkoa sisään" -periaate, kielen ja ajattelun välinen suhde (sanaa opitaan ensin käyttämään puheessa ja sitten vasta ymmärretään sen merkitys)
- Lähikehityksen vyöhyke:
 - ero sen välillä mitä henkilö osaa tehdä yksin ja mihin hän pystyy osaavamman henkilön kanssa yhteistyössä
 - Oppimisen ohjaaminen lähikehityksen vyöhykkeellä
- → Scaffolding: oppimisen oikea-aikainen tukeminen

<https://www.youtube.com/watch?v=8I2hrSRbmHE>

Vygotskyn teoria - jatkuu

- kieli ja muut merkkijärjestelmät välineenä ihmisen ja ympäristön välillä, välineiden käyttö opitaan vuorovaikutuksessa
- Välineen (esim. käsitteiden) käyttö ja käytön osaaminen kulttuurista käytäntöä
- -> oppiminen = erilaisten kulttuuristen välineiden yhä taitavampaa käyttöä jossakin yhteisössä
- Esim. kasvatustieteen käsitteet -> liittyminen kasvatusalan asiantuntijayhteisöihin

Oppimisen konteksti- ja tilannesidonnaisuus

- Oppiminen ilmionä laajenee yksilön "pään sisältä" ryhmiin, yhteisöihin ja kulttuuriin.
- Oppimiskontekstin, yhteisön ja vuorovaikutuksen merkitys oppimisessa keskeinen -> oppimisympäristöt
- Oppimisyhteisössä historian kuluessa muodostunut kulttuuri määrittää oppimista
- Tietäminen ja toiminta(tilanteet) yhteenkietoutuneita
- → autenttisista toimintatilanteista irrallisen tiedon opettaminen hyödytöntä
- Oppimisen kokonaisvaltaisuus, kaikkiallisuus: tarkoitettua ja tahatonta formaaleissa ja informaaleissa tilanteissa ja ympäristöissä

- Lave & Wenger 1991
- Granö ym. 2018

Oppimisen kaikkiallisuus

Oppimisen luonne

(Jarvis 2004)

	Tarkoitettu	Tahaton
Tilanteen luonne		
Formaali	Opetussuunnitelman mukainen oppiminen formaalissa koulutuksessa	Opetussuunnitelman ulkopuolella tapahtuva oppiminen formaalissa koulutuksessa ESIM.: koulussa opitaan odottamaan omaa vuoroa, oppilas voi oppia olevansa muita huonompi jne.; piilo-opetussuunnitelma
Nonformaali	Tarkoituksellinen oppiminen työssä, harrastuksessa tms. ESIM.: urheiluseurassa opitaan pelaamaan jääkiekkoa	Tahaton oppiminen nonformaaleissa oppimistilanteissa ESIM.: urheiluseurassa opitaan nuuskaamaan
Informaali	Uusien tietojen ja taitojen opettelu arkipäivän tilanteissa ESIM.: opettelet kitaransoittoa itsekseksi	Tahaton arkipäivän oppiminen, sopeutuminen uusiin tilanteisiin ESIM.: opit huomaamattasi sinnikkyyttä soittoharrastuksen ohella

Oppiminen osallistumisena käytäntöyhteisöihin (Wenger 1998, Lave & Wenger 1991)

- Käytäntöyhteisö: jollakin asiantuntijuuden alueella toimiva ryhmä ihmisiä, joilla yhteinen tavoite
- Samanlaiset työkäytännöt
- Oppiminen = osallistumista käytäntöyhteisöjen toimintakulttuuriin ja kasvua käytäntöyhteisön jäseneksi
- Keskeistä käytäntöyhteisöön sosiaalistumisessa identiteetin muodostaminen, muokkaaminen ja määrittely
- Identiteetin käsite kuvaa oppimisen kokonaisvaltaisuutta

Opettajaksi / kasvatusalalan asiantuntijaksi oppiminen on vähittäistä kasvua ko. asiantuntijayhteisön jäseneksi

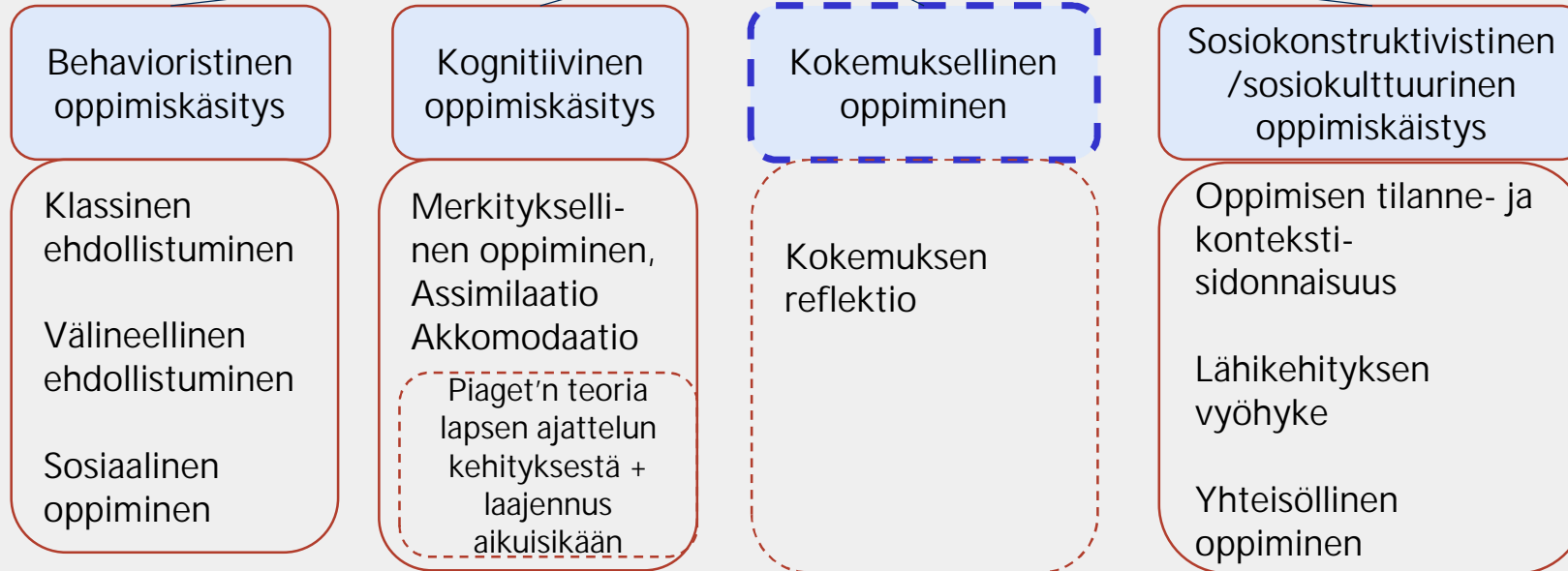
Tutkivan oppimisen malli (Hakkarainen ym. 2004)

- Oppiminen parhaimmillaan tutkimusprosessi, joka synnyttää uutta ymmärrystä ja uutta tietoa
- Yliopistossa oppiminen osallistumista oppija-, tutkija- ja tiedeyhteisöön

Teoreettisia näkökulmia oppimiseen

- tarkastelun kohteena yksilö
- oppiminen omaksumalla

- - - = kehityksellinen näkökulma oppimiseen

- tarkastelun kohteena yhteisö
- oppiminen osallistumalla

Yhteenveto: oppimiskäsitysten seuraukset pedagogiikalle

	Pedagoginen merkitys
Behavioristinen oppimiskäsitys	Luo turvallista oppimisilmapiiriä. Vahvista (=kiitä) toivottua käytöstä. Ohjaajana olet malli.
Kognitiivinen oppimiskäsitys	Tue oppijan aktiivisuutta, toimijuutta, motivaatiota, oppimisen merkityksellisyyttä ja oppimaan oppimista.
Kokemuksellinen oppiminen	Kokemuksen refleктоimisen tärkeys esim. kasvatustalasan asiantuntijuudessa
Sosiokonstruktivistinen ja sosiokulttuurinen oppimiskäsitys	Rakenna oppimisympäristö oppimista tukevaksi: sosiaalinen vuorovaikutus, oppimisen oikea-aikainen tuki lähikehityksen vyöhykkeellä. Kasvatustalasan asiantuntijaksi oppiminen on uuden identiteetin rakentamista oppijayhteisössä.

Pohdi luennon sisältöjä yksin tai ryhmässä:

- Tehtävien pohjana tämä luento ja jakson kirjoista:
 - Lehtinen ym. Kasvatuspsykologia s. 25–140
 - Woolfolk: Educational psychology osa 2
 - Lonka: Oivaltava oppiminen s. 11–34, 71–131
- Pohdi mahdollisia tulevia harjoitteluitasi ja rooliasi mallina: onko jotakin tottumuksia ja käyttäytymisen piirteitäsi tarpeen muuttaa?
- Laadi ajatus- tai käsitekartta oppimisesta ja siihen yhteydessä olevista tai siihen vaikuttavista tekijöistä.
- Mitä ajattelet tällä hetkellä ohjaamisesta ja opettamisesta? Mitkä ovat mielestäsi hyviä ja toimivia opetusmenetelmiä? Miten perustelet niiden "hyvyyden" oppimiskäsityksiä koskevan tiedon avulla?
- Simuloikaa ryhmässä jokin (haastava) vuorovaikutustilanne tai muistele todellista tilannetta. Kokeile Gibbsin reflektiomallia tilanteen analysointiin.

Lähteet

- Brookfield, S. 1998. Critically reflective practice. *The Journal of Continuing Education in the Health Professions* 18, 197–205.
- Gibbs, G. 1988. <https://www.ed.ac.uk/reflection/reflectors-toolkit/reflecting-on-experience/gibbs-reflective-cycle>
Viitattu 6.9.2019
- Gibbs, G. & Coffey, M. 2004. The impact of training of university teachers on their teaching skills, their approach to teaching and approach to learning of their students. *Active Learning in Higher Education* 5 (1), 87–100.
- Granö, P., Hiltunen, M. & Jokela, T. (toim.) *Suhteessa maailmaan. Ympäristöt oppimisen avaajina*. Rovaniemi: Lapland University Press. <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/63608>
- Hakkarainen, K., Lonka, K., Lipponen, L. 2004. *Tutkiva oppiminen: järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä*. Helsinki: WSOY.
- Jarvis, P. 2004. *Adult education and lifelong learning. Theory and practice*. 3. painos. London: Routledge.
- Kallio, E. 2020. From multiperspective to contextual integrative thinking in adulthood. Teoksessa E. Kallio (toim.) *Development of adult thinking*. London: Routledge, 9 – 32.

- Kasvatustieteiden laitos 2017. Kasvatustieteiden laitoksen opetussuunnitelmat ja ilmiölähtöinen opiskelu. Viitattu 6.9.2019
<https://www.jyu.fi/ops/fi/edupsy/kasvatustieteiden-laitoksen-opetussuunnitelmat-ja-ilmiolahtoinen-opiskelu>
- Lave, J. & Wenger, E. 1991. Situated learning: legitimate peripheral participation. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M-K. 2016. Kasvatuspsykologia. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Merriam, S.B. & Caffarella, R.S. 1999. Learning in adulthood. A comprehensive guide. 2. painos. San Francisco: Jossey Bass
- Murtonen, M. & Lehtinen, E. 2020. Adult learners and theories of learning. Teoksessa E. Kallio (toim.) Teoksessa E. Kallio (toim.)
Development of adult thinking. London: Routledge, 97–122.
- Rauste-von Wright, M., von Wright, J., Wright, J. v. & Soini, T. 2003. Oppiminen ja koulutus. 9. uud. p. Helsinki: WSOY.
- Schön, D. A. 1983. The reflective practitioner: How professionals think in action. New York: Basic Books.
- Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena: konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Valleala, U.M. 2007. Oppiiko vanha koira uusia temppuja? Näkökulmia aikuisten opiskeluun ja oppimiseen. Teoksessa K. Collin &
S. Paloniemi (toim.) Aikuiskasvatus tieteenä ja toimintakenttinä. PS-kustannus, 55–90.
- Wenger, E. 1998. Communities of practice: Learning, meaning, and identity. Cambridge: Cambridge University Press.
- Woolfolk, A. 2016. Educational psychology. 13. painos. London: Pearson.